

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2015r.

Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w Poznaniu, Wydział IV Rodzinny i Nieletnich

w składzie

Przewodniczący: SSR Samanta Wierzbicka

Protokolant: st.prot.sąd. Aleksandra Marszał-Chlebowska

Po rozpoznaniu w dniu 30 września 2015r. sprawy

z powództwa: małoletniego A. Ś. (1) repr. matkę przez M. Ś.

przeciwko: A. Ś. (2)

o: podwyższenie alimentów

1. Zasądza od pozwanego A. Ś. (2) na rzecz małoletniego powoda A. Ś. (1) podwyższoną rentę alimentacyjną w kwocie po 1000 (jeden tysiąc) złotych miesięcznie płatną z góry do 10. każdego miesiąca do rąk matki małoletniego powoda M. Ś. poczynawszy od 25 czerwca 2015r. z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat i to w miejsce renty alimentacyjnej ustalonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 16 kwietnia 2007r., wydanym w sprawie XII C 104/07.
2. Wyrokowi w punkcie 1 nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.
3. W pozostałym zakresie powództwo oddała.
4. Zasądza od pozwanego A. Ś. (2) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu kwotę 120 zł tytułem kosztów sądowych, od których ponoszenia strona powodowa była zwolniona z urzędu.

SSR Samanta Wierzbicka

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 25 czerwca 2015 r. małoletni A. Ś. (1) działający przez matkę M. Ś. wystąpił przeciwko A. Ś. (2) z powództwem o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz podwyższonej do kwoty po 1.500 zł miesięcznie renty alimentacyjnej, płatnej do dnia 10-ego każdego miesiąca, z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia którejkolwiek z rat - w miejsce alimentów ustalonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 16 kwietnia 2007 r. wydanym w sprawie XII C 104/07 oraz zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że od daty ostatniego wyrokowania w przedmiocie renty alimentacyjnej na rzecz powoda wzrosły koszty jego utrzymania, na które składają się obecnie: koszt zakupu podręczników i koszt korepetycji z języka angielskiego (300 zł), wydatki na wyżywienie (700 zł), koszt zakupu odzieży i obuwia (200 zł), wydatki na zakup środków higieny (150 zł), koszt wypoczynku, rekreacji, zajęć sportowych (300 zł), wydatki na zakup lekarstw, wizyty lekarskie oraz koszt zakupu aparatu ortodontycznego (400 zł) oraz przypadający na powoda udział w kosztach utrzymania mieszkania. Odnosząc się do aktualnej sytuacji pozwanego wskazano, że jest on właścicielem nieruchomości, posiada dobrej marki samochód, legitymuje się kwalifikacjami z zakresu obsługi specjalistycznego

sprzętu budowlanego, nadto czerpie zyski z działalności gospodarczej, a poza powodem nie ma nikogo na utrzymaniu. Podkreślono, że pozwany nie interesuje się synem, a cały ciężar wychowania małoletniego spoczywa na jego matce.

W odpowiedzi na pozew złożonej w przepisany terminie pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości. Uzasadniając swoje stanowisko A. Ś. (1) w pierwszej kolejności zakwestionował wskazane w treści pozwu wydatki na leczenie ortodontyczne powoda wskazując, że zostały one poniesione w roku 2012. Dodał, że partycypował w kosztach zakupu aparatu ortodontycznego dla syna. Poddał również w wątpliwość wskazaną w treści pozwu wysokość przypadającego na syna udziału w kosztach utrzymania mieszkania podnosząc, że w S. można wynająć lokal mieszkalny, którego koszty utrzymania byłyby znacznie niższe niż zaprezentowane w odpowiedzi na pozew. Za zawyżone pozwany uznał również wydatki na zapewnienie powodowi wypoczynku wakacyjnego, koszty zakupu środków higieny oraz ubrań, opłatę za telefon komórkowy. Dodał, że niezasadne jest uwzględnianie w zestawieniu kosztów utrzymania powoda kosztów zakupu sprzętu i jego amortyzacji, czy wydatków na zakup wyposażenia, albowiem nie służą one zaspokojeniu usprawiedliwionych kosztów utrzymania syna. Podniósł, że partycypuje w finansowaniu korepetycji z języka angielskiego, opłat za udział syna w wycieczkach klasowych, nadto daje synowi kieszonkowe. W dalszej kolejności pozwany zaprzeczył, by był właścicielem samochodu marki B. (...) oraz czerpał zysk z działalności spółki (...), która znajduje się obecnie w trudnej sytuacji finansowej. Podał, że jest właścicielem 1/3 lokalu mieszkalnego w P. przy ul. (...), w którym mieszka. Wskazał, że poza opłacaniem 1/3 czynszu opiewającego na kwotę 534,80 zł miesięcznie, uiszcza również należności za zużycie energii elektrycznej. Pozwany podniósł, że aktualnie korzysta z pomocy finansowej rodziców. Stwierdził, że jego obecna sytuacja finansowa nie pozwala mu nałożenie na rzecz syna alimentów w wysokości po 1.500 zł miesięcznie.

Na rozprawie w dniu 4 września 2015 r. powód sprecyzował żądanie wskazując, że domaga się zasądzenia od pozwanego podwyższonej renty alimentacyjnej od dnia 25 czerwca 2015 r.

W toku postępowania strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

Małoletni A. Ś. (1) urodzony w dniu (...) pochodzi ze związku małżeńskiego A. Ś. (2) oraz M. Ś., rozwiązanego przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 16 kwietnia 2007 r. Wskazany wyrok sąd powierzył wykonywanie władzy rodzicielskiej nad powodem jego matce, pozostawiając pozwanemu prawo do współdecydowania o najważniejszych sprawach dziecka oraz prawo do nieograniczonych z nim kontaktów. Kosztami wychowania i utrzymania małoletniego sąd obciążył oboje rodziców i w związku z tym zasądził od pozwanego na jego rzecz rentę alimentacyjną w kwocie po 800 zł miesięcznie, płatną z góry do dnia 10-ego każdego miesiąca, z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat. Przedmiotowy wyrok uprawomocnił się z dniem 18 lipca 2007 r.

dowód: odpis wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 16.04.2007 r. w sprawie XII C 104/07 (k. 5), wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 18.07.2007 r. (k. 89 akt Sądu Okręgowego w Poznaniu w sprawie XII C 104/07), odpis skrócony aktu urodzenia powoda (k. 54)

W dacie uprawomocnienia wskazanego orzeczenia małoletni powód liczył 5 lat. Chorował na nawracające infekcje górnych i dolnych dróg oddechowych o podłożu alergii pokarmowej, wymagał stosowania leków przeciwwzrostkowych i antyhistaminowych, okresowo także antybiotyków i leków objawowych. Z powodu choroby zaprzestał uczęszczać do przedszkola. Koszty utrzymania powoda opiewały na kwotę ok. 1.400 zł w skali miesiąca, nie wliczając w to przypadającego na powoda udziału w kosztach utrzymania mieszkania, które w tamtym okresie w całości ponosił pozwany. Składały się na nie: koszt zapewnienia dziecku opieki lekarskiej, w tym koszt zakupu lekarstw oraz kosmetyków (ok. 450 zł), koszt wyżywienia (400 zł), koszt nabycia odzieży, wydatki na zapewnienie dziecku rozrywki, koszt zakupu zabawek i materiałów edukacyjnych (200 zł) oraz chesne za przedszkole (360 zł).

Matka powoda jest z wykształcenia fryzjerką. Od dnia 1 października 2005 r. zatrudniona była w zakładzie fryzjersko-kosmetycznym na pół etatu za wynagrodzeniem w wysokości 359,39 zł netto miesięcznie.

Pozwany legitymuje się wykształceniem średnim, od 2004 r. był współnikiem (...) s.c. A. Ś. (3), H. Ś., A. Ś. (4). Z uwagi na skazanie za przestępstwo przekupstwa wystąpił ze spółki. Od dnia 1 września 2005 r. formalnie zatrudniony był przez spółkę na stanowisku kierowcy za wynagrodzeniem w wysokości 1.263,37 zł netto miesięcznie. Faktycznie pomagał w prowadzeniu spraw spółki, osiągając znacznie wyższe dochody. Jego możliwości zarobkowe kształtowały się na poziomie 3.000-4.000 zł netto miesięcznie. Jeździł nowym samochodem marki B., wakacje spędzał na Majorce.

Pozwany miał dobry kontakt z synem, zabierał go do siebie kilka razy w miesiącu, a matka powoda tych kontaktów nie utrudniała.

dowód: dokumenty zgromadzone w aktach Sądu Okręgowego w Poznaniu w sprawie XII C 104/07

Małoletni A. Ś. (1) liczy obecnie 13 lat i uczęszcza do pierwszej klasy gimnazjum. Chłopiec cierpi na astmę o podłożu alergicznym, w związku z czym zażywa na stałe leki, których koszt opiewa na kwotę ok. 30 zł w stosunku miesięcznym. Powód wymaga długotrwałego leczenia ortodontycznego z uwagi na poważną wadę zgryzu. Pozwany w kosztach tego leczenia nie partycypuje. Małoletni A. zamieszkuje wraz z matką i jej konkubentem w wynajmowanym lokalu w S., na którego koszty utrzymania składają się: czynsz najmu (1.600 zł), czynsz do spółdzielni (600 zł), należności za zużycie energii elektrycznej, opłata za telewizję i Internet (400 zł). Matka powoda oraz jej konkubent dzielą się wskazanymi opłatami po połowie. Przypadający na powoda udział w kosztach utrzymania zajmowanego mieszkania opiewa zatem na kwotę ok. 650 zł w stosunku miesięcznym. Do pozostałych kosztów utrzymania powoda należą: koszt wyżywienia (500 zł), koszt nabycia odzieży i obuwia (200 zł), opłata za telefon komórkowy (65 zł), koszt leczenia ortodontycznego, w tym zakupu aparatu w kwocie 1.200 zł (200 zł), koszt korepetycji z języka angielskiego (100 zł), koszt zakupu wyprawki (ok. 400 zł w skali roku, tj. ok. 35 zł w przeliczeniu na jeden miesiąc), wydatki na zakup kosmetyków do skóry wrażliwej oraz środków higieny (ok. 150 zł) oraz wydatki na zapewnienie powodowi rozrywki oraz wypoczynku wakacyjnego (200 zł). Łączny miesięczny koszt utrzymania powoda opiewa na kwotę ok. 2.100 zł.

dowód: faktury, paragony, rachunki, potwierdzenie wpłat, potwierdzenie operacji (k. 7-13, 20-25, 27-39, 42-45, 47-53, 83), dokumentacja medyczna powoda (k. 14-19, 26, 39-41, 46), przesłuchanie matki powoda (k. 73-74, 86-87)

Pozwany spotyka się z synem średnio jeden raz na dwa miesiące - najczęściej zabiera go na basen albo do siebie na weekend. W wakacje wybierają się wspólnie na trzy-czterodniową wycieczkę. Na prośbę syna pozwany kupił ostatnio buty na zajęcia wychowania fizycznego, wcześniej partycypował również w kosztach zakupu aparatu ortodontycznego. Pozwany telefonuje do syna kilka razy w miesiącu. Alimenty płaci nieregularnie, obecnie zalega z płatnościami należnościami za dwa miesiące.

dowód: przesłuchanie matki powoda (k. 73-74), przesłuchanie pozwanego, zeznania świadka H. S. (k. 85), L. Ś. (k. 86)

Matka powoda zatrudniona jest w dalszym ciągu w zakładzie fryzjerskim w wymiarze połowy etatu za wynagrodzeniem w wysokości 849,64 zł brutto miesięcznie. Faktycznie osiąga wyższe dochody - w deklarowanej kwocie ok. 1.800 zł netto miesięcznie. Konkubent M. Ś. prowadzi działalność gospodarczą w postaci agencji reklamowej.

dowód: zaświadczenie o zatrudnieniu i wysokości wynagrodzenia (k. 6), przesłuchanie matki powoda (k. 73-74)

Pozwany zamieszkuje w lokalu, którego jest współwłaścicielem w 1/3. Czynsz do wspólnoty opiewa na kwotę 534,80 zł. Pozwany partycypuje w tym wydatku w wysokości 1/3, ponosi również koszty zużycia energii elektrycznej w kwocie ok. 140 zł za dwa miesiące. Resztę opłat ponoszą jego rodzice. Pozwany formalnie w dalszym ciągu zatrudniony jest na stanowisku kierowcy-zaopatrzeniowca w (...) spółce jawnej z siedzibą w P. za wynagrodzeniem w wysokości 1.389,95 zł netto miesięcznie. W roku 2014 wykazał dochód w łącznej wysokości 17.978,41 zł (po odliczeniu składek na ubezpieczenia społeczne).

dowód: zaświadczenie o zatrudnieniu i wysokości wynagrodzenia pozwanego (k. 64), zeznanie podatkowe pozwanego za rok 2014 (65-66), zaświadczenie o wysokości czynszu (k. 67), faktura za zużycie energii elektrycznej (k. 68)

W sierpniu bieżącego roku rodzice powoda dokonali podziału nieruchomości wspólnej - niezabudowanej działki położonej w K., w związku z czym pozwany obowiązany jest dokonać na rzecz byłej żony spłaty w wysokości 4.000 zł.

dowód: przesłuchanie matki powoda (k. 74-75)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy niniejszej oraz w aktach Sądu Okręgowego w Poznaniu w sprawie XII C 104/07, nadto w oparciu o dowód z zeznań świadków oraz dowód z przesłuchania matki powoda.

Wskazany wyżej dokumentom Sąd dał wiarę, albowiem żadna ze stron nie kwestionowała ich prawdziwości ani mocy dowodowej, a Sąd nie znalazł podstaw do tego, by czynić to z urzędu, Zebrany dokumentom urzędowym i prywatnym Sąd przypisał znaczenie, jakie wynika z art. 244 i 245 k.p.c.

Brak było podstaw do kwestionowania wiarygodności dowodu z zeznań świadków H. S. oraz L. Ś.. Zeznania świadków sprawiały wrażenie szczerych i spontanicznych, a Sąd nie znalazł podstaw do uznania, że świadkowie mają interes, by fałszywie zeznawać na niekorzyść którejkolwiek ze stron, z narażeniem własnej osoby na odpowiedzialność karną. Sąd nie dopatrył się w ich zeznaniach celowego zniekształcenia rzeczywistości, a zeznania te nie zostały zakwestionowane przez żadną ze stron.

Co do zasady za wiarygodny Sąd uznał dowód z przesłuchania matki małoletniego powoda. Zeznania złożone przez M. Ś. były logiczne i konsekwentne, nadto w przeważającej części korespondowały z treścią złożonych do akt dokumentów oraz zeznań świadków.

Sąd pominął dowód z przesłuchania pozwanego, albowiem wezwany celem przesłuchania pod rygorem pominięcia tego dowodu nie stawiał się na rozprawę.

Sąd zważył, co następuje

W rozpoznawanej sprawie małoletni powód działający przez matkę zgłosił żądanie zasądzenia na swoją rzecz podwyższonej do kwoty po 1.500 zł miesięcznie renty alimentacyjnej - w miejsce alimentów ustalonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 16 kwietnia 2007 r. na kwotę po 800 zł miesięcznie.

Podstawę prawną zgłoszonego żądania stanowił art. 138 k.r.o., w świetle którego w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego oraz art. 133 § 1 k.r.o., zgodnie z którym rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. W myśl natomiast art. 135 § 1 k.r.o. zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 maja 1999 r. przyjął, że podstawą powództwa z art. 138 k.r.o. może być tylko taka zmiana stosunków, która nastąpiła nie wcześniej niż po uprawomocnieniu się wyroku zasądającego alimenty (I CKN 274/99, niepubl.).

W kontekście roszczenia o zasądzenie podwyższonej renty alimentacyjnej przez zmianę stosunków rozumie się istotne zwiększenie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji, istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub istotne zmniejszenie się możliwości zaspokajania tych potrzeb własnymi siłami.

Rozstrzygnięcie o żądaniu opartym na art. 138 k.r.o. wymagało zatem porównania stanu rzeczy istniejącego w chwili uprawomocnienia wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu ze stanem rzeczy istniejącym na moment zamknięcia rozprawy w niniejszej sprawie i stwierdzenia, czy w badanym okresie nastąpiła taka zmiana stosunków, która uzasadniałaby zasądzenie na rzecz powoda podwyższonej renty alimentacyjnej.

Dokonując w pierwszej kolejności oceny sytuacji powoda należy wskazać, że od daty uprawomocnienia wyroku w sprawie XII C 104/07 upłynęło ponad osiem lat. Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że w tym czasie zwiększył się rozmiar jego usprawiedliwionych potrzeb, na których zaspokojenie potrzebuje on aktualnie kwoty rzędu 2.100 zł w stosunku miesięcznym. Wzrost ten spowodowany jest po pierwsze koniecznością ponoszenia przez matkę powoda części kosztów eksploatacji wynajmowanego lokalu mieszkalnego, które w dacie uprawomocnienia przytoczonego wyżej wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu ponosił w całości pozwany, a po drugie - wiekiem powoda. Odnosząc się do ustalonych wyżej kosztów utrzymania powoda należy wskazać, że Sąd uznał za usprawiedliwione nie tylko ponoszenie wskazanych wydatków, ale co do zasady również ich wysokość i w przeważającej części koszty te nie mogą zostać uznane za wygórowane. Przypomnieć trzeba, że przy ustalaniu usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego do alimentów Sąd jest związany zasadą równej stopy życiowej rodziców i dzieci, w myśl której dzieci mają prawo do egzystencji na poziomie takim samym jak ich rodzice. Wskazane przez stronę powodową wydatki na utrzymanie powodów zostały zweryfikowane w oparciu o złożone do akt rachunki, faktury i paragony, a także zasady doświadczenia życiowego i zawodowego Sądu. Za zawyżone Sąd uznał wskazane przez stronę powodową wydatki na wyżywienie powoda uznając, że strona powodowa nie wykazała, by ponoszone były one w deklarowanej wysokości, nadto wydatki związane z leczeniem ortodontycznym. Strona powodowa nie wykazała, by na ten cel wydatkowana była kwota aż 4.800 zł w stosunku rocznym (400 zł miesięcznie). Biorąc pod uwagę cenę aparatu ortodontycznego Sąd - mając na uwadze konieczność regularnych konsultacji i wizyt lekarskich - przyjął, że usprawiedliwione jest wydatkowanie na ten cel kwoty o połowę niższej, tj. ok. 200 zł w stosunku miesięcznym. Za wygórowane Sąd uznał również deklarowane wydatki na zapewnienie powodowi rozrywki oraz wypoczynku wakacyjnego. Sąd przyjął, że skoro - jak twierdzi strona powodowa - z uwagi na częste choroby małoletni A. ma zaległości w szkole, które wymagają uzupełnienia wiedzy w ramach korepetycji, to z pewnością aktywność sportowa i rozrywkowa powoda również jest ograniczona. Mając na uwadze fakt, że pozwany we własnym zakresie - co prawda niezbyt często, ale jednak - we własnym zakresie zapewnia synowi wypoczynek wakacyjny zabierając go na wycieczki, Sąd przyjął, że usprawiedliwione jest ponoszenie na ten cel łącznej kwoty 200 zł miesięcznie. W zestawieniu kosztów utrzymania powoda Sąd nie uwzględnił kosztów zakupu i amortyzacji sprzętu mając na uwadze, że alimenty służą zaspokajaniu bieżących potrzeb uprawnionego do renty.

Obok określenia rozmiaru aktualnych usprawiedliwionych zwiększonych potrzeb powoda konieczne było również ustalenie, jaką część tych potrzeb winien i może zaspokoić pozwany. Sąd zauważył, że A. Ś. (2) w znikomym stopniu uczestniczy w życiu syna, pozostawiając cały ciężar jego wychowania matce. Pozwany rzadko widuje się z małoletnim A., a poza uiszczaniem alimentów w zasądzonej dotychczas wysokości jedynie w symbolicznym zakresie partycypuje w finansowaniu jego potrzeb. Co do zasady winien on zatem w większym stopniu niż matka dziecka uczestniczyć finansowaniu wydatków na jego utrzymanie. Dokonując oceny aktualnej sytuacji materialnej pozwanego i jego obecnych możliwości majątkowych i zarobkowych Sąd stwierdził, iż pozwalają mu one obecnie na uiszczanie alimentów w kwocie po 1.000 zł miesięcznie. Co prawda pozwany - tak jak w trakcie postępowania w sprawie o rozwód - powoływał się na swoje niskie zarobki - jednakże Sąd orzekający w pełni podziela w tym zakresie pogląd wyrażony przez Sąd Okręgowy orzekający w sprawie XIIC 104/07 co do tego, że możliwości zarobkowe pozwanego kształtują się na znacznie wyższym poziomie. W dacie uprawomocnienia wyroku w sprawie o rozwód była to kwota rzędu ok. 3.000-4.000 zł netto miesięcznie. Obecnie brak jest podstaw do przyjęcia, że w badanym okresie możliwości te uległy zmniejszeniu. Mając na uwadze względy doświadczenia życiowego należałoby raczej przyjąć, że w ciągu ośmiu lat, które upłynęły od daty uprawomocnienia wyroku w sprawie XII C 104/07, możliwości te zwiększyły się. O tym, że pozwany osiąga dochody znacznie wyższe niż deklarowane świadczy chociażby fakt, że wywiązuje się on - mimo nieznacznych opóźnień - z obowiązku alimentacyjnego względem syna w ustalonej dotychczas wysokości. Mając na uwadze całokształt przytoczonych okoliczności Sąd przyjął, że pozwany winien i może partycypować w kosztach utrzymania syna do wysokości 1.000 zł miesięcznie, o czym orzekł w punkcie 1. wyroku, zasądzając alimenty od dnia

25 czerwca 2015 r., tj. od dnia wytoczenia powództwa. Podstawę prawną orzeczenia o odsetkach stanowił art. 481 § 1 i 2 k.c.

O rygorze natychmiastowej wykonalności w punkcie 2. wyroku Sąd orzekł na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c.

Żądanie dalej idące podlegało oddaleniu, o czym Sąd orzekł w punkcie 3. wyroku.

W punkcie 4. wyroku na zasadzie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd zasądził od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w Poznaniu kwotę 120 zł tytułem kosztów sądowych, od których obowiązku uiszczenia strona powodowa była zwolniona z mocy ustawy.

SSR Samanta Wierzbicka